

Umhverfis- og skipulagssvið
Reykjavíkurborgar

Framkvæmdir í Reykjavík

Alls mun Reykjavíkurborg verja um 9,2 milljörðum króna á þessu ári til uppbyggingar og viðhalds á mannvirkjum borgarinnar

Kirkjusandsreitur samþykkt skipulag

Myndað verður heildstætt, þétt hverfi á Kirkjusandi með allt að 300 íbúðum auk atvinnuhúsnæðis

Vatnsvernd á höfuð- borgarsvæðinu

Með nýju skipulagi vatnsverndar er komið öflugra og nákvæmara tæki til að standa vörð um þau gæði sem heilnæmt og ómeðhöndlað neysluvatn eru.

Leiðari

Að venju er ýmislegt spennandi á döf-inni í umhverfis- og skipulagsmálum í Reykjavík svo ekki sé minnst á allar þær framkvæmdir sem eru í undirbúningi í borginni við sundin.

Samkvæmt dagatalinu er sumarið komið og vorverkin löngu hafin. Vorhreinsun í Reykjavík tekur alla jafna átta til tíu vikur og hreinsun skilgreindra hjólastiga hefur verið í forgangi. Annars er unnið eftir forgangslista þvert á borgarlandið, svo er allt forsópað og að lokum þvegið en þvottur á húsagötum hófst 2. maí. Áætluð verklok vorhreinsunar er fyrsta vikan í júní.

Borgin er rétt mátulega orðin hrein og fin þegar grassláttur hefst en stefnt er að því að slá þrjár umferðir. Reykjavíkurborg sinnir 9.500 sláttusvæðum en við þjóðvegi innan borgar-markanna er slegið oftar. Í ár ætlum við líka að breyta aðeins til með því að velja nokkur svæði í borginni þar sem til stendur að breyta hefðbundnum

sláttusvæðum í svokölluð náttúruleg svæði sem mun með tímanum auka á fjölbreytni grænna svæða í borgarlandinu.

Sumarið er tími framkvæmda og mun Reykjavíkurborg á árinu verja um 9,2 milljörðum krónum til uppbyggingar og viðhalds á mannvirkjum borgarinnar, þar af 710 milljónum til malbiksviðgerða og yfirlagna. Við endurgerum götur eins og Smiðjustíg sem mun breyta töluvert um svip og vinnum að yfirborðsfrágangi með gróðursetningu og fleira tilheyrandi í nýbyggingarhverfum borgarinnar. Þess utan verður hefðbundnu viðhaldi á gangstéttum og gönguleiðum sinnt.

Umhverfismálin er eitt stærsta viðfangsefni okkar allra og komandi kynslóða. Reykjavíkurborg, eins og fjöldi annarra borga, hefur skuldbundið til þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og verkefnin sem eru á borði á umhverfis- og skipulagssviðs gegna þar lykilhlutverki. Þétting byggðar, vistvænar samgöngur, umhverfissvottun bygginga, flokkun á úrgangi og minni soun á mat eru allt verkefni á borði sviðsins. Fyrir utan vöktun á lofts- og vatnsgæðum sem

gerir okkur kleift að fylgjast með stöðu mála. Með nýju skipulagi vatnsverndar hafa sveitarfélögin nú öflugara og nákvæmara tæki til að standa vörð um þau gæði sem heilnæmt og ómeðhöndlað neysluvatn eru. Það eru góð tíðindi sem felast í þessu því þau forréttindi sem við búum við hér á höfuðborgarsvæðinu eru ekki sjálfsögð.

Matur, matarmenning og matarsoun eru mér sérstaklega hugleikin viðfangsefni enda að mörgu leyti nátengd umhverfis- og skipulagsmálum borga. Umhverfis- og skipulagssvið er í samstarfi við Landvernd um að rannsaka matarsoun á reykviskum heimilum. Í fyrra var gerð forrannsókn, þar sem teknar voru saman hugmyndir að aðgerðum og sett upp vefsíða til að miðla upplýsingum um matarsoun og varnir gegn henni á Íslandi. Framhaldsrannsókn er þegar hafin. Það eru gífurlegar upphæðir sem myndu sparast fyrir heimilin í borginni ef minna væri hent af mat og má lesa meira um það og vatnsverndina í þessu nýja tölublaði af Borgarsýn.

Ólöf Örvarsdóttir
sviðsstjóri

Nýr samgöngustjóri Reykjavíkurborgar

Þorsteinn R. Hermannsson hefur verið ráðinn í starf samgöngustjóra á umhverfis- og skipulagssviði Reykjavíkurborgar. Þorsteinn mun taka við af Ólafi Bjarnasyni núverandi samgöngustjóra þegar hann lýkur störfum í byrjun sumars.

Þorsteinn er með B.Sc. gráðu í umhverfis- og byggingarverkfræði frá Háskóla Íslands og M.Sc. gráðu í byggingarverkfræði með sérhæfingu í samgönguverkfræði frá University of Washington í Seattle, Bandaríkjunum.

Hann á að baki farsælan feril sem stjórnandi og ráðgjafi á sviði samgöngu- og umhverfismála.

Þorsteinn var sviðsstjóri umferðar- og skipulagssviðs verkfræðistofunnar Mannvits í fjögur ár, eða frá 2008–2010, en frá þeim tíma hefur hann verið fagstjóri samgönguhóps Mannvits. Hann stýrði opinberri stefnumótun í starfi sínu sem verkfræðingur samgönguáætlunar hjá innanríkisráðuneytinu. Hann hefur einnig, sem ráðgefandi verkfræðingur, stýrt stefnumótun stórra og metnaðarfullra verkefna fyrir Reykjavíkurborg.

Sýning um byggingariðnað, skipulagsmál og mannvirkjagerð var haldin í Laugardalshöll dagana 3.–6. mars 2016

Verk og vit, sýning um byggingariðnað, skipulagsmál og mannvirkjagerð, var haldin í Laugardalshöll í þriðja sinn 3.–6. mars s.l. Framkvæmdaaðili sýningarinnar er AP almannatengsl en samstarfsaðilar eru atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið, Reykjavíkurborg, Samtök iðnaðarins, Landsbankinn og LNS Saga. Markmið sýningarinnar er að kynna vörur, þjónustu og tækninýjungar á þessu sviði en ekki síður að koma á viðskiptum fagaðila og auka vitund almennings um byggingarmál, skipulagsmál og mannvirkjagerð. Um 23.000 gestir sóttu sýninguna í Laugardalshöll, þar sem um 90 fyrirtæki, stofnanir og sveitarfélög kynntu vörur sínar og þjónustu.

Reykjavíkurborg var með bás á sýningunni þar sem dregin var fram stefnu-mörkun Aðalskipulags Reykjavíkur 2010–2030 og sýnt hvernig hún birtist í nokkrum deiliskipulagsáætlanum í borginni. Einnig var sýndur verkferill skipulagsverkefna frá hugmynd að veruleika og sýnt hvar uppbyggingarverkefni eru í ferlinu. Reykjavíkurborg er einn af bakhjörllum sýningarinnar og ávarpaði Dagur B. Eggertsson borgarstjóri gesti við opnun sýningarinnar. Hann sagði að uppbygging íbúðarhúsnæðis hafi aldrei áður verið jafn mikil í sögu borgarinnar. Útgefin byggingarleyfi til uppbyggingar íbúða hafi sem dæmi aldrei verið jafn mörg og í fyrra. Þegar er hafin uppbygging á reitum þar sem heimilt er að byggja fleiri en 1.800 íbúðir viðsvegar um borgina. Meðal stórra reita í fullri uppbyggingu þessa dagana eru Einholt – Þverholt þar sem Búseti byggir 235 íbúðir, Lýsisreiturinn við Grandaveg

Verk og Vit haldin í þriðja sinn

þar sem 144 íbúðir rísa, annar áfangi Bryggjuhverfis þar sem yfir 140 íbúðir eru í byggingu, Höfðatorgi og Máratúni. Í Úlfarsárdal og Reynisvatnsáasi er allt komið á fullt aftur í nýbyggingum. Þá er verið að byggja íbúðarhúsnæði víða í miðborginni. Búið er að samþykka deiliskipulag fyrir meira en 4.400 íbúðir í Reykjavík sem fara í byggingu á næstu

misserum, m.a. í Vesturbugt og annar eins fjöldi íbúða er í deiliskipulagsferli. Mikil uppbygging íbúðarhúsnæðis verður því í borginni á næstu árum enda vinna borgaryfirvöld að því að hægt verði að koma til móts við mikla eftirspurn eftir húsnæði um leið og byggð verður þétt í borginni samkvæmt aðalskipulagi.

Kirkjusandur

Umhverfis- og skipulagsráð samþykkti á fundi sínum þann 20. apríl nýtt deiliskipulag fyrir Kirkjusand

Yfirlitsmynd

Myndað verður heildstætt, þétt hverfi á Kirkjusandi með allt að 300 íbúðum auk atvinnuhúsnæðis. Þar af eru 150 íbúðir sem Reykjavíkurborg ráðstafar sem verða að hluta til leiguíbúðir en stefnt er að fjölbreyttri íbúasamsetningu á svæðinu. Íbúðir verða misstórar og henta jafnt einstaklingum sem stærri fjölskyldum. Einnig er gert ráð fyrir fjölbreyttri þjónustu og atvinnustarfsemi á svæðinu.

Skipulagssvæðið spannar nú tvær lóðir, Kirkjusand 2 og Borgartún 41 en með breyttu deiliskipulagi verða til níu lóðir á svæðinu. Markmiðið er að skapa hverfi með borgarbrag, hæfilega blandaðri byggð íbúðar- og atvinnuhúsnæðis þar sem lögð er áhersla á falleg göturými og garða sem styður við fjölbreytt mannlíf á svæðinu. Mikilvægt er að sjálfbærri nýtingu orku og auðlinda svo sem vatns, rafmagns og lands sé veitt athygli. Einnig skal huga vel að vistvænni meðferð sorps.

Vandað verður til allrar hönnunar og stefnt er að fjölbreytilegri hönnun húsa og yfirbragði á uppbyggingarreitnum. Gott aðgengi verður tryggt til að auðvelda fólki með skerta hreyfigetu að ferðast um svæðið. Kirkjusandur hefur mikið útivistargildi með gott aðgengi að strandlengjunni og Laugardal.

Almenningsrými eru hönnuð út frá sólaráttum og skjóli. Vandað verður til hönnunar almenningsrýma með tilliti til götugagna, lýsingar, gróðurs og yfirborðsefna. Almenningsrýmin eru að hluta innan lóða og öllum opin, en markmiðið er að rýmin verði fjölbreytt og lífleg. Lögð er áhersla á að vinna með grænt umhverfi á aðaltorgi eins og kostur er og skal a.m.k. 25% af yfirborði torgs vera með gróðurþekju. Gert er ráð fyrir að vistvænar ofanvatnslausnir verði notaðar í hönnun almenningsrýma.

Lögð er áhersla á græn þök á byggingum, sem virka sem svampur í rigningu

og hlífa þar með regnvatnslagnakerfum fyrir álagi. Litlar plöntur geta tekið til sín allt að 60 – 80% af því regni sem fellur á þakið. Torfið og gróðurinn einangra byggingar betur gegn hita og kulda sem hefur í för með sér minni orkunotkun og þar með minni CO2 útlosun.

Gert verður ráð fyrir flokkun sorps og aðgengilegum losunarstöðum á svæðinu. Unnið verður með sorphirðukerfi að erlendri fyrirmynd með niðurgrafna djúpgáma við götur. Gert verður ráð fyrir nokkrum slíkum einingum dreifðum um skipulagssvæðið.

Öll hönnun svæðisins er í samræmi við áherslur Aðalskipulags Reykjavíkur sem hefur það að meginmarkmiði að bæta borgarumhverfið, stýra umferðarflæði og stuðla að breyttum ferðavenjum og vistvænum samgöngum. Reykjavíkurborg mun sjá um gatnaframkvæmdir, stíga og gróðursetningu í almenningsrýmum.

Gert er ráð fyrir góðri aðstöðu fyrir hjólandi og gangandi. Lögð er áhersla á að hjólastæði verði vel staðsett ofanjarðar, sem næst inngöngum. Almenn bílastæði í götum verða gjaldskyld, en bílastæði íbúða og atvinnustarfsemi að mestu í bílageymslum. Bílakjallarar eru undir öllum lóðum með sameiginlega aðkomu og gert er ráð fyrir að bílastæði verði að einhverju leyti samnýtanleg.

Samkvæmt samkomulagi Reykjavíkurborgar og Íslandsbanka er gert ráð fyrir að efnt verði til samkeppni um gerð listaverks sem komið verði fyrir í almenningssými í hverfinu.

Stærð skipulagsreits

5,5 ha.

Byggingarmagn

79.000 m²

Nýtingarhlutfall

1,4

Íbúðir

30.300 m²

Atvinnuhúsnæði

48.700 m²

Sundlaugavegur, horft til vesturs

Hallgerðargata, horft til norðurs

Framkvæmdir í Reykjavík

Alls mun Reykjavíkurborg verja um 9,2 milljörðum króna á þessu ári til uppbyggingar og viðhalds á mannvirkjum borgarinnar

Betri borg

Það er stefna Reykjavíkurborgar að verklegar framkvæmdir borgarinnar séu boðnar út og á síðasta ári voru rúmlega 130 framkvæmdir boðnar út á vegum skrifstofu framkvæmda og viðhalds á umhverfis- og skipulagssviði. Alls mun Reykjavíkurborg verja um 9,2 milljörðum króna á þessu ári til uppbyggingar og viðhalds á mannvirkjum borgarinnar. Til mannvirkja teljast fasteignir í eigu borgarinnar, opin svæði og umferðar-mannvirki eins og götur og stígar.

Leik- og grunnskólar

Uppbygging, endurnýjun og viðhald á húsnæði og lóðum leik- og grunnskóla borgarinnar eru alltaf stór hluti framkvæmda á hverju ári og ekki óeðlilegt út frá fjölda skólabygginga í eigu borgarinnar. Í Úlfarsárdal lýkur byggingu fyrsta áfanga Dalskóla í ágúst, en skólinn er hluti af íþrótta-, menningar og fræðslumiðstöð sem rísa mun í dalnum á næstu árum. Á árinu verður haldið áfram framkvæmdum á viðbyggingu við Klettaskóla, en áætlað er að hægt verði að taka húsnæðið í notkun árið 2018. Í viðbyggingunni, sem rís norðvestan við skólann verður m.a. hátíðarsalur, íþróttsalur og sundlaug til þjálfunar og kennslu ásamt stoðrymum. Viðbyggingin mun gjörbreyta starfsemi skólans og þjónustu við fötluð börn á grunnskólastigi. Við Vesturbæjarskóla verður byggð ný alma sem mun liggja samhliða Framnesvegi. Í nýju álmunni verður hátíðarsalur og almennar

kennslustofur auk sérgreinastofa. Byggt verður við leikskólann Suðurborg og með því bætt aðstaða fyrir starfsfólk. Ráðist verður í töluverðar viðgerðir utanhúss á öðru skólahúsnæði víðs vegar í borginni, en einnig leitað leiða til að bæta hljóðvist innanhúss þar sem þörf er á. Skólalóðir við Ölduselsskóla, Breiðagerðisskóla, Bakkaborg og Hraunborg verða endurgerðar að hluta eða öllu leyti. Á öðrum skólalóðum verður sinnt hefðbundnu viðhaldi og víða verður skipt um fallvarnarefni og leiktæki endurnýjuð. Opin leiksvæði eru víða um borgina og verða nokkur þeirra endurgerð samkvæmt nýrri leiksvæðastefnu borgarinnar m.a. við Kambasel, Hamraberg og Orrahóla. Í Gufunesi verða lagðir nýir stígar og lýsing bætt á svæðinu. Á Klambratúni verður haldið áfram að bæta aðstöðu til leikja og útivistar og kanturinn kringum Reykjavíkurtjörn verður lagfærður.

Íþróttir og menning

Lokið er uppsteypu á útsundlaug og viðbyggingu við Sundhöll Reykjavíkur, en gert er ráð fyrir að laugin verði tekin í notkun sumarið 2017. Unnið er að undirbúningi og hönnun frjálsíþróttavallar á íþróttasvæði ÍR í Suður-Mjódd og munu framkvæmdir þar hefjast í byrjun næsta árs. Í Laugardalnum verður stúkan við gervigrasvöllinn lagfærð og þak verður endurnýjað á Laugardalslaug (1. áfanga). Breytingar verða gerðar á Breiðholtslaug í tengslum við byggingu nýrrar líkamsræktarstöðvar. Þá verður menningarhúsið í Grófinni stækkað með viðbyggingu til vesturs, en í húsinu eru meðal annars Borgarbókasafn og Ljósmyndasafn Reykjavíkur.

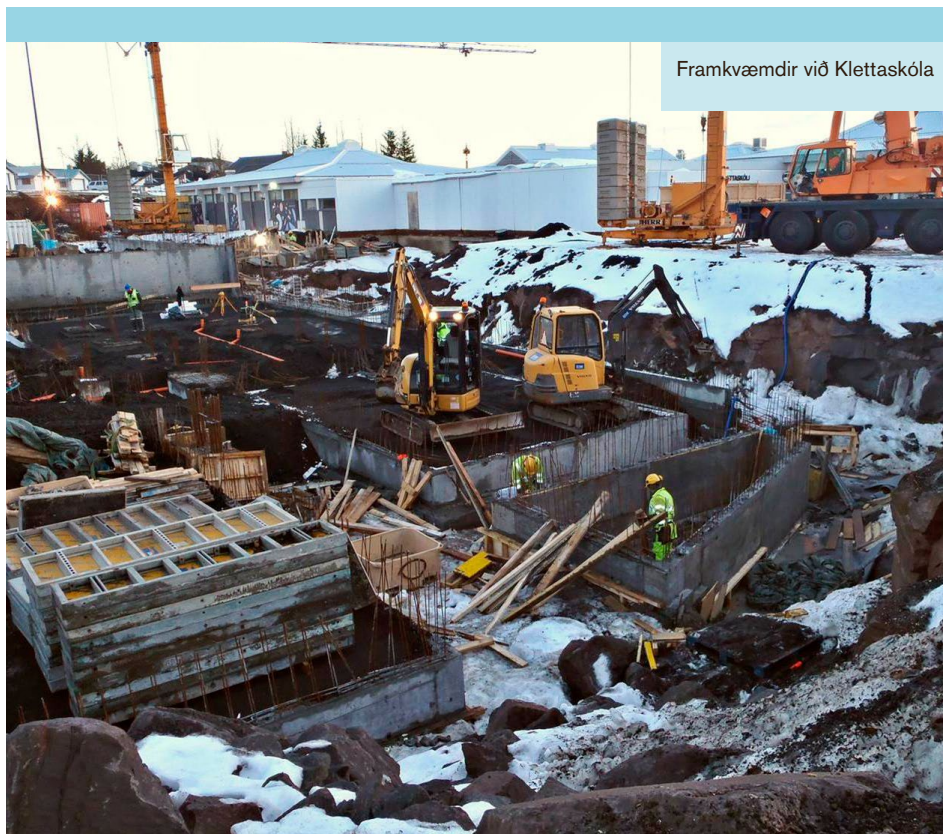
Götur og stígar

Varið verður um 710 milljónum til malbiksviðgerða og nýrra malbiksyfirlaga í borginni. Endurgerð Smiðjustígs lýkur í sumar og mun gatan breyta töluvert um svip. Haldið verður áfram fegrun Hverfisgötu og nú verður kaflanum milli Smiðjustígs og Klapparstígs breytt á sama hátt og gert hefur verið við efri hluta götunnar. Endurgerð Grensásvegur er hafin og mun þeim framkvæmdum ljúka í september. Meginmarkmið með framkvæmdinni er að hægja á umferð um götuna og auka með því öryggi gangandi vegfarenda í hverfinu. Grensásvegur er skilgreind borgargata í Aðalskipulagi Reykjavíkur, en lögð er sérstök áhersla á að bæta umhverfi borgargatna, skapa heildstæða götumynd og tryggja skilyrði fyrir fjölbreytta ferðamáta. Reykjavíkurborg leggur áherslu á að efla vistvænar samgöngur og er gerð hjólastiga við Grensásveg liður í þéttingu hjólaleiða innan borgarinnar.

Auk hjólastiga við Grensásveg verður lagður göngu- og hjólastígur meðfram Stekkjarbakka frá stígakerfi við Græna-stekk að undirgöngum austan Hamra-stekks. Þá verður byggður göngu- og hjólastígur yfir hólmann í Elliðaárdalnum sem tengist stígum við Reykjanesbraut til vesturs og við stígakerfi við Rafstöðvarveg til austurs með brúargerð yfir austur- og vesturkvísl Elliðaáa. Einnig er í undirbúningi lagning göngu- og hjólastígs meðfram Rauðagerði

og göngustígur verður lagður með götunni Streng sem liggur þvert í gegnum íbúðahverfið í Ártúnsholti. Í nýbyggingarhverfum verður áfram unnið að yfirborðsfrágangi með gróður-setningu og lagningu gangstétta innan hverfanna. Að auki verður sinnt hefðbundnu viðhaldi á gangstéttum

og gönguleiðum í grónari hverfum borgarinnar. Hér að framan eru aðeins talin upp helstu verkefni ársins. Framkvæmdir á vegum borgarinnar eru fjölbreyttar og miða að því að bæta lífsgæði borgarbúa og gera Reykjavík að betri og skemmtilegri borg að búa í.

Framkvæmdir við Klettaskóla

Malbikunaryfirlögn á Búastaðavegi

LCC og BREEAM

Á síðustu árum eru tæknimenn og fjárfestar farnir að gefa meiri gaum að heildarmyndinni í framkvæmdum og mannvirkjagerð með vistvænni hönnun (BREEAM) og skoðun á líftímakostnaði (LCC)

Nokkrar staðreyndir um líftímakostnað og vistvæna hönnun bygginga

Á síðustu árum eru tæknimenn og fjárfestar t.d. í Noregi og Bretlandi farnir að gefa meiri gaum að heildarmyndinni í framkvæmdum og mannvirkjagerð með vistvænni hönnun (BREEAM) og skoðun á líftímakostnaði (LCC). Framkvæmda- og rekstraraðilar og eigendur fasteigna eru farnir að átta sig á því að eitt er að byggja og annað er að reka mannvirki til fjölda ára. Að vanda undirbúninginn í skipulagi, hönnun og framkvæmd skilar sér í minna viðhaldi og lægri rekstrarkostnaði allan líftímann.

Það þarf því að nota viðurkennda aðferðarfræði til að sjá hvernig það kemur út fyrir íslenska framleiðslu og mannvirki að innleiða þessar vistvænu áherslur og áhrif þeirra á orkunotkun

með greiningu á heildarlíftímakostnaði. Þó svo að við búum við ódýra orku miðað við nágrannabjóðir okkar þá er full ástæða til að fara vel með. Það er þjóðfélagslega hagkvæmt að ala með sér vistvænar áherslur, sjálfbæra þróun og stuðla að góðri orkunýtingu, enda eru orkuauðlindir okkar ekki óþrjótandi og rétt að hugsa til komandi kynslóða. Allt þarf þó að vera innan viðunandi skynsemis- og arðsemismarka.

Hvað er LCC ?

Greining líftímakostnaðar fasteigna (LCC) er hafin hér á landi og hefur líftímakostnaðargreining verið framkvæmd á nokkrum byggingum hjá Reykjavíkurborg. Við greiningu á líftímakostnaði kemur fram allur kostnaður byggingar á líftíma hennar. Í því felst allur hönnunar-, fjármagns-, byggingar-, umsýslu-, rekstrar-,

viðhalds- og endurnýjunarkostnaður. Líftímakostnaðargreining er mikilvæg til að eigandi/rekstraraðili mannvirkis geti gert sér grein fyrir væntanlegum útgjöldum og kostnaði við bygginguna allan líftíma hennar.

Líftímakostnaður (LCC) gefur heildstæða mynd af heildarkostnaði byggingar.

Við gerð líftímakostnaðargreiningar hefur Reykjavíkurborg notað reiknilíkan frá Statsbygg í Noregi en þar hefur þessi reikniaðferð verið notuð frá árinu 1998 við allar opinberar byggingar. Gerð hefur verið líftímakostnaðargreining á eftirtöldum byggingum hjá borginni:

- Miðbæjarskólinn í Reykjavík (endurbygging)
- Sæborg leikskóli í Reykjavík
- Spöngin Grafarvogi, þjónustumiðstöð fyrir aldraða
- Boltagerði við Fellaskóla
- Sundhöll Reykjavíkur, viðbygging
- Dalskóli í Úlfarsárdal, leikskóli
- Menntaskólinn við Sund

Reynslan sýnir að rekstrarkostnaður er í kringum 85% af heildarkostnaði byggingar til 60 ára. Hönnunarkostnaður er í kringum 1% – 1,5% af sama kostnaðarhlutfalli. Það ættu því að vera almennar starfsreglur hjá verkkaupum og hönnuðum að nota LCC aðferðarfræðina við hönnun bygginga til þess að draga úr rekstrarkostnaði.

Dæmi: Ef byggingarkostnaður er 650 milljónir má gera ráð fyrir að heildar rekstrar- og viðhaldskostnaður verði í kringum 3,1 milljarðar. Hönnunarkostnaður er þá um 50 milljónir af heildinni.

LCC líftímakostnaðargreiningu skal gera á öllum stigum bygginga.

En af hverju skal gera LCC-útreikninga á byggingum?

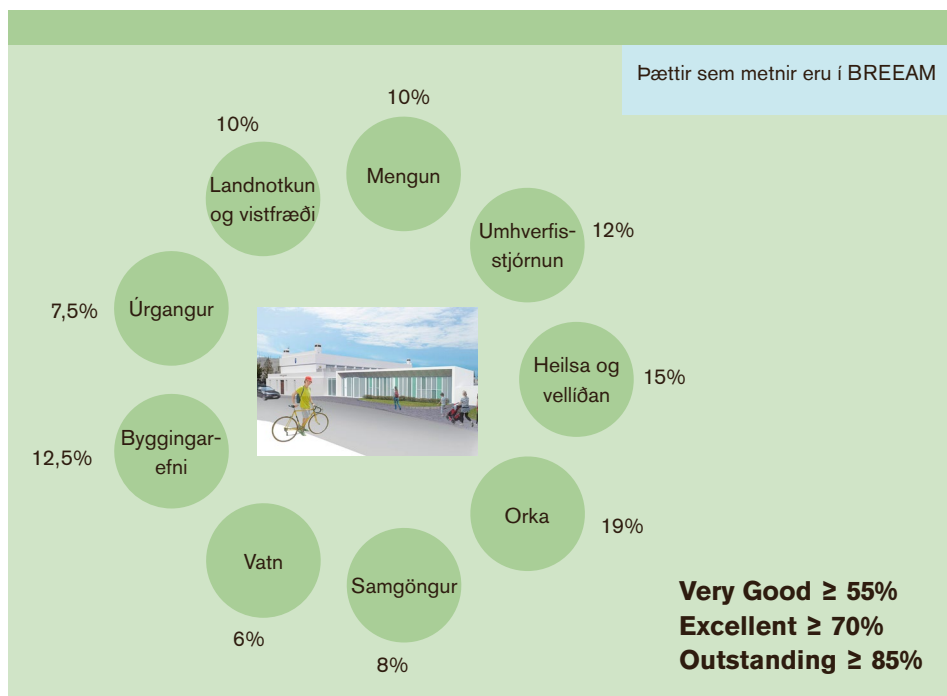
- Finna hagkvæmustu byggingarlausnina hverju sinni
- Reikna heildarkostnað byggingar allan líftíma hennar

LCC Líftímakostnaðargreining

Miðstöð skóla, menningar og íþróttar í Úlfarsárdal

- Þróa og mynda hagkvæmt jafnvægi milli stofn- og rekstrarkostnaðar
- Sýna fram á hvernig hægt er að lækka rekstrarkostnað með hagkvæmari og vandaðri byggingarefnum
- Veita hönnuðum og ráðgjöfum ákveðið aðhald
- Það er ekki hægt að spara nema vita hvar kostnaðurinn liggur

Hvað er BREEAM?

Markmiðið með BREEAM vottunarkerfinu er að hvetja til umhverfislega betri hönnunar á byggingum en jafnframt að hvetja til betri umhverfisstjórnunar á verktíma og rekstrartíma

byggingarinnar. Einnig er lögd áhersla á þætti sem stuðla að heilsusamlegri umhverfi fyrir notendur byggingarinnar. Með vottunarkerfi eins og BREEAM er verið að svara þörf fyrir viðmiðunarramma um það hvað sé vistvænt mannvirki. Kröfurnar endurspeglar ákveðið mat á því hvað er vistvænt og hvað ekki og hönnuðir og aðrir sem að mannvirkjagerð koma fá í hendur verkfæri sem leiðbeinir á þessu sviði.

Í BREEAM hafa verið skilgreindar kröfur eða viðmið sem að lágmarki uppfylla lagalegar kröfur á viðkomandi sviði og er það síðan hönnuðanna, byggingaraðila og rekstraraðila að leita

leiða til nýsköpunar og útfærslu leiða sem uppfylla kröfurnar eins og hentar fyrir hverja byggingu. Kröfurnar eru uppfærðar reglulega sem þýðir að þær kröfur sem gerðar eru í BREEAM í dag eru ekki þær sömu og gerðar voru fyrir 5 árum. Þannig eru kröfurnar sífellt í endurskoðun sem leiðir til framþróunar í mannvirkjagerð. Vottunarkerfið er þannig hvatakerfi fyrir vistvæna hönnun og byggingu mannvirkja en jafnframt viðurkennd staðfesting á að mannvirkið uppfylli ákveðnar gæðakröfur.

Upplýsingar um BREEAM

- BREEAM stendur fyrir British Research Establishment Environmental Assessment Method
- Þróað og viðhaldið af BRE (Breska rannsóknarstofnunin í byggingariðnaði) í Bretlandi
- Stofnað 1990 og fjöldi vottaðra bygginga >115.000 og skráningar um 700.000
- Stig vottunar eða einkunnir eru 5: Pass, Good, Very good, Excellent, Outstanding.

Hverju hefur vottun í Evrópu skilað?

- Minni umhverfisáhrifum
- Heilnæmari byggingum fyrir notendur
- Minni rekstrarkostnaði
- Betri imynd
- Uppfyllir komandi kröfur í evrópska lagaumhverfinu

Mikilvægur þáttur í umhverfislegri nálgun á hönnun byggingar er að góð innivist sé tryggð þannig að notendum byggingarinnar líði vel. Lykilþættir varðandi heilsu og velliðan eru m.a. hljóðvist, loftgæði, birtuskilyrði og útsýni. Þessi atriði verða að vera í lagi svo vel takist til og er horft m.a. til þessarar þátta við vottun skv. BREEAM.

Stefnt er að BREEAM vottun á viðbyggingu Sundhallar Reykjavíkur og Dalskóla og sjálfbærni höfð að leiðarljósi við hönnun, framkvæmdir og rekstur bygginganna. Við vottun er m.a. tekið mið af landnotkun, orkunotkun, vali á byggingarefnum, heilsu og velliðan, samgöngum, úrgangsstjórnun, vatnsnotkun, mengun, stjórnun framkvæmda o.fl. Stefnt er að vottuninni „Very good“.

Rannsóknir á matarsóun í Reykjavík

Reykjavíkurborg hefur veitt Landvernd styrki til að kortleggja matarsóun á reykvískum heimilum. Ef dregið yrði úr matarsóun um 20% væri 1.150 tonnum minna hent af mat sem þýddi um 900 milljóna sparnað fyrir íbúa Reykjavíkur í heild sinni. Tæplega 18,5 milljóna króna sparnaður yrði vegna gjalda fyrir meðhöndlun úrgangs.

Hvert er umfang matarsóunar á reykvískum heimilum? Reykjavíkurborg veitti Landvernd styrk til að svara spurningunni með því að vinna forrannsókn á matarsóun á reykvískum heimilum, taka saman hugmyndir að aðgerðum og setja upp vefsíðu til að miðla upplýsingum um matarsóun og varnir gegn henni á Íslandi. Nýlega veitti

Reykjavíkurborg Landvernd annan styrk til að vinna framhaldsrannsókn á málinu. Matarsóun er stórt umhverfisvandamál sem við viljum taka á en það hefur einnig efnahags- og félagslega hlið,“ segir Ólöf Örvarsdóttir sviðsstjóri umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkurborgar en sviðið hefur umsjón með þessum styrki.

Hver einstaklingur hendir 48 kg árlega

Sautján heimili tóku þátt í forrannsókninni. Fjórtán konur og þrír karlar svöruðu tveimur spurningalistum varðandi hegðun og viðhorf gagnvart matarsóun og skráðu niður í matardagbók allan mat og drykk sem var hent yfir viku tímabil. Meðalaldur þátttakenda var 43 ár, og voru þeir fæddir frá árinu 1952 til 1990. Niðurstöður þessarar forrannsóknarinnar benda til að heildarmagn matar og drykkjar sem hent var á heimilunum 17 nam 53,28 kílóum á viku, eða að meðaltali 0,92 kg á einstakling á viku (fjöldi einstaklinga var 58). Magnið var frá 685 g á heimili einstaklings að 6,7 kg hjá sex manna fjölskyldu. Þetta samsvarar samtals 2,77 tonnum á ári hjá þessum 17 heimilum eða 48 kg á ári á einstakling sem jafngildir tæpum 37 þúsund krónum.

Af þeim 53 kg sem var hent á viku, var mestu hent úr flokkunum „mjólkurafurðir og egg“ (29%; 15,2 kg), „tilbúinn matur“ (17%; 9,0 kg), „brauð og bakkelsi“ (14%; 7,6 kg), „grænmeti“ (12%; 6,5 kg) og „ávestir“ (8%; 4,5 kg). Þegar þetta er greint niður eftir matarflokkum er mesta peningatapið á ári fólgið í „tilbúnum mat“ (30%; 11.074 kr.), „brauði og bakkelsi“ (19%; 7.014 kr.), „mjólkurafurðum og eggjum“ (15%; 5.537 kr.), „fiski og kjöti“ (14%; 5.168 kr.) og grænmeti (8%; 2.953 kr.)

Of mikið elda, matreitt eða skammtað

Algengasta skýringin sem gefin var fyrir að mat væri hent, var að „eldað, matreitt eða skammtað magn hafi verið of mikið“ og var það 46% af öllum ástæðum. Mest af þeim matvörum sem var hent fór í almennan úrgang (69%).

Landvernd mun nú hefja aðra rannsókn á matarsóun í samstarfi við Reykjavíkurborg og verður greint frá henni síðar.

Ljósmynd: Á myndinni eru Eygerður Margrétardóttir, Ólöf Örvarsdóttir, Guðmundur Ingi Guðbrandsson, Rannveig Magnúsdóttir og Guðmundur B. Friðriksson.

Gufunes hugmyndasamkeppni

Lokamarkmiðið er að Gufunessvæðið fái fallegt heildaryfirbragð og geti þróast og öðlast framtíðarhlutverk sem stuðlar að fjölbreyttri notkun

Reykjavíkurborg hefur auglýst eftir þátttakendum í forval fyrir lokaða hugmyndasamkeppni um skipulag Gufunessvæðisins í Grafarvogi. Hugmyndasamkeppnin er haldin í samstarfi við Félag Íslenskra Landslagsarkitekta. Markmiðið með henni er að kalla eftir hugmyndum að skipulagi og hönnun, í samræmi við meginstefnu Aðalskipulags Reykjavíkur 2010 – 2030. Skipulag svæðisins hefur lengi verið órætt og miklar umræður hafa verið um framtíðarþróun þess.

Á byggingarsvæðum er gert er ráð fyrir starfsemi sem almennt fellur undir skilgreiningu athafna- og iðnaðarsvæða. Iðnaðarstarfsemi á svæðinu er víkjandi en gert er ráð fyrir blandaðri byggð íbúða og þrífalegri atvinnustarfsemi á svæðinu í framtíðinni. Þátttakendum er ætlað að koma með áhugaverðar og spennandi tillögur um blandaða byggð sem innifela í sér skrifstofur, íbúðir og þjónustu ásamt opnum almenningssrymum og góðum samgöngum. Þeim er einnig uppálagt að skoða möguleikana og að nýta sóknarfærin sem myndast með öflugu kvikmyndaveri á svæðinu.

Svæðið er í heild um 1,3 ferkílómetrar að stærð. Undir það falla m.a. Gufunesbærinn, lóð Áburðarverksmiðjunnar að Geldinganesi og Hallsteinsgarður. Nokkur uppbygging hefur átt sér stað sl. ár í eldri byggingum en ótal möguleikar eru til aukinnar eða breyttrar nýtingar í framtíðinni. Í dag eru margir ólíkir hagsmunaaðilar á svæðinu en allar byggingar eru í eigu

Svæðið við gamla Gufunesbæinn

Svæðið við gömlu Áburðarverksmiðjuna

Reykjavíkurborgar. Stefnt er að því að samkeppnin verði hugmyndasamkeppni og verða valdir sex aðilar að undangengnu forvali. Keppnin stendur yfir í rúma 4 mánuði frá afhendingu gagna til skila. Nafnleynd hvílir á framlögðum

tillögum þar til dómnefnd hefur skilað álitinu. Gert er ráð fyrir að ein tillaga verði valin Verðlaunatilaga. Samkeppnin að loknu forvali hefst um miðjan maí og gert er ráð fyrir að niðurstaða dómnefndar liggi fyrir í lok september nk.

Vatnsvernd á höfuðborgarsvæðinu

Með nýju skipulagi vatnsverndar hafa sveitarfélögin nú öflugra og nákvæmara tæki til að standa vörð um þau gæði sem heilnæmt og ómeðhöndlað neysluvatn eru

Inngangur

Mikilvægi þess að hafa aðgang að heilnæmu neysluvatni í nægu magni ætti að vera öllum ljóst. Höfuðborgarsvæðið býr við mikil gæði hvað þetta varðar, neysluvatn er þar í hæsta gæðaflokki og íbúar hafa afnot að ómeðhöndluðu grunnvatni í ríkulegu magni. Það er hins vegar ekki sjálfgefið og mikilvægt verkefni sveitarfélaganna að standa vörð um þau gæði. Þetta er ein af okkar verðmætustu náttúruauðlindum en er öllum ekki nógu vel kunn. Í regluverki er kveðið á um ábyrgð á þessum gæðum og ber að stuðla að vernd, viðhaldi og sjálfbærni í nýtingu þeirra. Það er á ábyrgð okkar allra að vernda vatn,

ganga vel um vatnsverndarsvæðið okkar og virða kröfur og mörk sem gerð eru til slíkra svæða. Við verðum jafnframt að muna að vatn virðir ekki landamæri og því er mikilvægt að sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu gangi í takt. Til að stuðla að því hafa þau með sér formlegt samstarf um vatnsvernd, en vaxandi kröfur og meðvitund er um mikilvægi vatnsgæða og viðhald þeirra. Heilbrigðiseftirlitin mynda á höfuðborgarsvæðinu sérstaka framkvæmdastjórn um vatnsvernd. Hér á eftir er fjallað um framkvæmd vatnsverndar á höfuðborgarsvæðinu og helstu áskoranir sem fengist er við.

Vatnið okkar

Neysluvatn höfuðborgarbúa er að mestu tekið úr vatnsbólinu í Vatnsendakrikum og einnig er vatnstaka úr Gvendarbrunnum, Myllulæk og Jaðri hluta úr ári. Vatnsbólin eru í Heiðmörk sem er aðalvatnstökusvæðið. Neysluvatnið þaðan er alfarið ómeðhöndlað grunnvatn í hæsta gæðaflokki. Í vatnsbólin renna tveir stórir vatnsstraumar, annars vegar Elliðavatsstraumur sem rennur til Gvendarbrunna, Jaðars og Myllulækjar og hins vegar Kaldárstraumur sem fer í Vatnsendakrika og Kaldárbotna. Straumarnir liggja saman og hafa því áhrif hvor á annan. Dýpt grunnvatnsins í Heiðmörk er mikil eða allt að 100 metrar.

Hins vegar eru jarðlög í Heiðmörk gljúp vegna hrauns og er því svæðið viðkvæmt m.t.t. að mengun berist í grunnvatnið. Því er mikilvægt að allir umgangist svæðið af virðingu og fari að þeim reglum sem gilda um svæðið. Aðalákomusvæði vatnsins er í Bláfjöllum og þar þarf einnig að umgangast svæðið að varúð.

Í Reykjavík tekur Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur ásamt Orkuveitu Reykjavíkur reglubundin neysluvatnssýni til örveru- og efnagreiningar ásamt því að fylgjast með stöðu vatnsbólanna þannig að ekki sé gengið á auðlindina meira en hún þolir.

Breytingar á löggjöf og ný samþykkt um vatnsvernd Eins og fram kom í 13. tölublaði Borgarsýnar var í júní sl. samþykkt nýtt svæðisskipulag fyrir höfuðborgarsvæðið og samhliða því var unnið að heildarendurskoðun vatnsverndar á höfuðborgarsvæðinu.

Fyrra skipulag um vatnsvernd var frá árinu 1997. Árið 2011 tóku gildi lög um stjórn vatnamála nr. 36/2011 en þar er megináhersla lögð á heildstætt skipulag vatnamála. Auk þess hafa reglugerðir sem varða vatn og vatnsgæði tekið breytingum í áranna rás.

Stjórn Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu samþykkti í desember 2011 að leggja til við aðildarsveitarfélögin að hefja heildarendurskoðun vatnsverndar. Sveitarfélögin tilnefndu fulltrúa í stýrihóp sem annaðist vinnslu, kynningu og afgreiðslu heildarendurskoðunarinnar undir yfirstjórn hlutaðeigandi sveitarstjórna. Ráðgjafar við endurskoðun vatnsverndar á höfuðborgarsvæðinu voru Verkfræðistofan Vatnaskil og Mannvit.

Við nýja afmörkun vatnsverndarsvæða fyrir höfuðborgarsvæðið var stuðst við greiningu á áhrifasvæðum vatnsbóla með beitingu grunnvatns- og

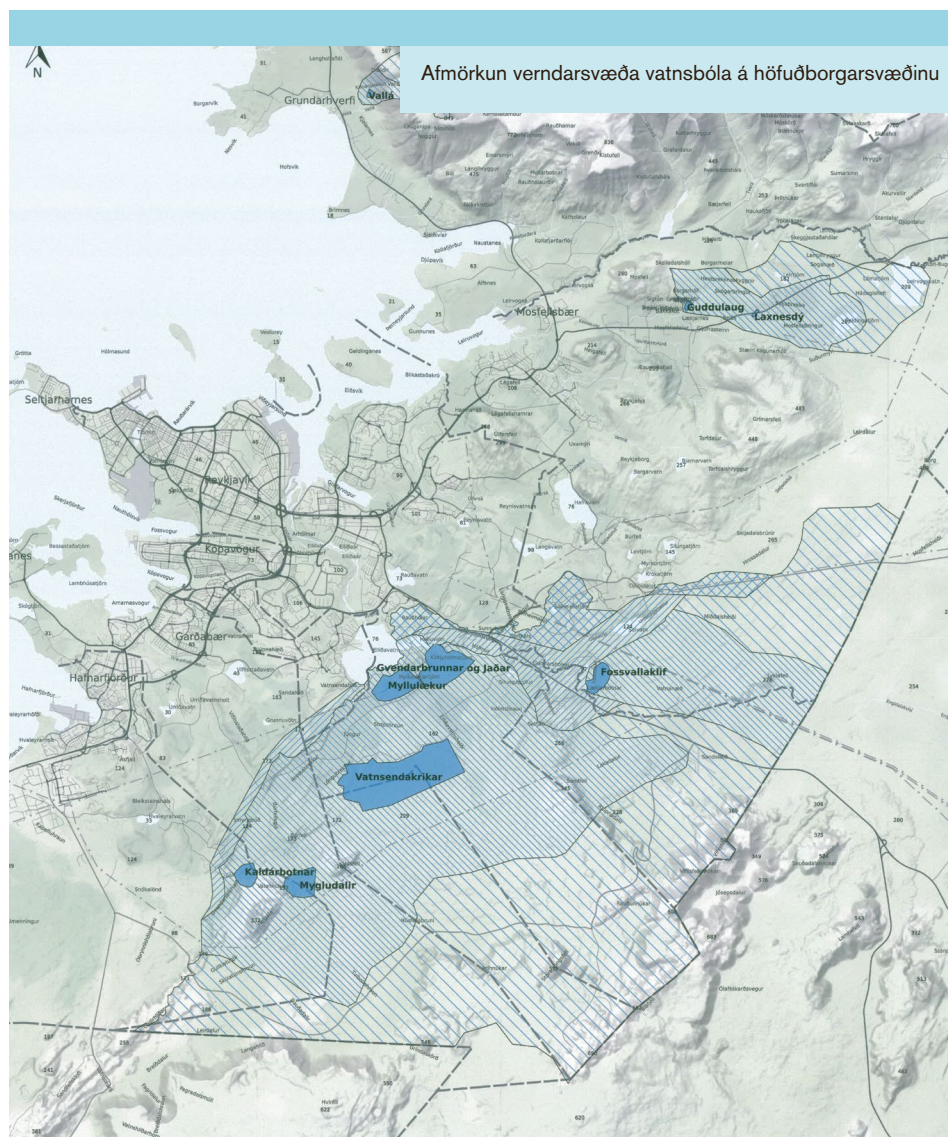
rennislílkans Vatnaskila af höfuðborgarsvæðinu. Líkanið greinir gögn til 40 ára og tekur afmörkunin því mið af mun nákvæmari rannsóknunum en við fyrra skipulag. Við endurskoðunina var haft að leiðarljósi að vernda til framtíðar aðgengi að hreinu grunnvatni til vatnstöku sem ekki þarfnast sérstakrar meðhöndlunar gagnvart neyslu á höfuðborgarsvæðinu. Niðurstaða vinnunnar markaði stefnu um afmörkun vatnsverndarsvæða og ákvæði um landnotkun innan þeirra í samþykkt heilbrigðisnefnda á höfuðborgarsvæðinu um verndarsvæði vatnsbóla nr. 555/2015.

Ýmsar hættur, áskoranir og ábyrgð Vatnsverndinni fylgja ýmsar áskoranir og ábyrgð. Mikil ásókn er inn á vatnsverndarsvæðið og þarf að setta mörg sjónarmið. Hins vegar gilda reglur um hvað má fara fram á svæðinu og hvað ekki. Umferð vélknúinna ökutækja um vegi á vatnsverndarsvæðinu er mikil og á köflum um lélega vegi, byggð hefur færst nær með auknu álagi og ýmis starfsemi fer þar fram. Hugmyndir um framkvæmdir í nágrenni við og á svæðinu eru í bigerð m.a. í formi ferðamennsku og útivistar í Heiðmörk og Bláfjöllum. Helstur hættur sem eru í skoðun eru umferð ökutækja inni á vatnsverndarsvæðinu bæði í Heiðmörk og Bláfjöllum auk framkvæmda við raflinulagnir.

Lokaorð

Með nýju skipulagi vatnsverndar hafa sveitarfélögin nú öflugra og nákvæmara tæki til að standa vörð um þau gæði sem heilnæmt og ómeðhöndlað neysluvatn er. Auk þess hafa heilbrigðisnefndirnar nú í höndunum bætt heilbrigðissamþykkt til að framfylgja.

Það þarf að vera skýrt leiðarljós hvað varðar vatnsauðlindina og allir meðvitaðir um vatnsverndarsvæðið hvort sem við rennum okkur á skiðum í Bláfjöllum eða förum í sunnudagsbiltúr inn í Heiðmörkina. Íbúar höfuðborgarsvæðisins þurfa að vinna saman að því að tryggja komandi kynslóðum áfram hágæðadrykkjarvatn af þessu svæði. Það væri slæm tilhugsun að gáleysisleg umgengni um vatnsverndarsvæðið leiddi til þess að það þyrfti að fara að hreinsa drykkjarvatnið. Um það hljóta allir að vera sammála.

Vogabyggð

Í lok janúar 2016 var skrifað undir samninga við helstu lóðarhafa um uppbyggingu Vogabyggðar, sem afmarkast af Sæbraut, Kleppsmýrarvegi og Súðarvogi

Samningarnir ná til hluta Vogabyggðar, svæðis 2, en stærstu lóðarhafa þar eru Gámakó og Vogabyggð dótturfyrirtæki Hamla, sem eru í eigu Landsbankans. Samningarnir marka tímamót að því leyti að lóðarhafa taka þátt í kostnaði við breytingar á innviðum hverfisins og er það í samræmi við samningsmarkmið Reykjavíkurborgar um uppbyggingu í eldri hverfum. Undir samninginn rituðu Dagur B. Eggertsson, borgarstjóri, Steinþór Pálsson, bankastjóri Landsbankans, Hermann Hermannsson framkvæmdastjóri Hamla fyrir Vogabyggð og Gunnar Bragason, framkvæmdastjóri Gámakó.

Í farvatninu er mjög metnaðarfullt skipulag og samningarnir mikilvægir í átt að uppbyggingu hverfisins og er Vogabyggðin sjálf á einum besta stað í borginni. Fjórðungur íbúðanna sem þarna rísa verða undir leigu- og búseturéttaríbúðir og þessir samningar við lóðarhafa liggja nú fyrir um þátttöku

í uppbyggingu innviða. Uppbyggingaraðilar fagna að sjá þarna glæsilega íbúðabyggð rísa á næstu árum á gömlu og lúnu iðnaðarsvæði og erum að ræða mikilvægan og ánægjulegan áfangi og ánægjulegt fyrir uppbyggingaðila að taka þátt í verkefninu. Landsbankinn, Hömlur, hafa t.a.m. unnið með borginni í þessu verkefni frá ársbyrjun 2013 og finnst ánægjulegt að taka þátt í að skapa nýja framtíð á svæðinu.

Miðað við þær skipulagsáætlanir sem nú er unnið að er gert ráð fyrir að í hverfinu verði 1.100 – 1.300 íbúðir og atvinnuhúsnæði um 56.000 fermetrar. Gildandi aðalskipulag gerir ráð fyrir 450 íbúðum og því er ljóst er að þessi fjölgun íbúða í hverfinu kallar á byggingu grunn- og leikskóla, en miðað er við að ráðist verði í þær framkvæmdir í samræmi við uppbyggingu íbúðabyggðar. Í samningum er kvöð um að leiguíbúðir, stúdenta- og búseturéttaríbúðir verði 20 – 25% íbúða.

Skipulag svæðisins gerir ráð fyrir metnaðarfullri uppbyggingu með áherslu á góða hönnun og vandaðar útfærslur. Í Vogabyggð eru áformaðar framkvæmdir á vegum Reykjavíkurborgar og Veitna við gerð gatna, torga, stíga, strandstíga, landfyllinga, grjótvana og nýrra stofnlagna, útsýnis- og göngupalla í samræmi við hugmynd að nýju deiliskipulagi. Auk þess er gert ráð fyrir göngubrú og stíflu við Háubakkatjörn, brú yfir Naustavog, færslu á Kleppsmýrarvegi og færslu skólpadælustöðvar. Heildstæðar götmyndir og borgarmiðað gatnakerfi verður í Vogabyggð og húsnæðið blönduð íbúðabyggð með skrifstofum, verslunum og þjónustu og áhersla á samfellda 3 – 5 hæða húsaröð sem liggur þétt við götu. Borgarumhverfið verður í samspili við strandsvæði Elliðaársvogs og almenningsrými á að grípa staðaranda Vogabyggðar og stuðla að gæðum umhverfis og samfélags. Áhersla er lögð á fjölbreytta ferðamáta gangandi, hjólandi, í strætó og akandi á fólksbílum. Hámarkshraði í hverfinu verður 30 km og umferð á forsendum gangandi og hjólandi. Strætó mun fara aðalgötuna og verða tengingar við aðliggjandi stofnstigahjólreinar í götunni.

Áætlaður kostnaður Reykjavíkurborgar við uppbyggingu skóla og allra innviða í hverfinu er um 8 milljarðar króna. Vinna við deiliskipulag er í höndum Teiknistofunnar Traðar og hollenskra samstarfsaðila hennar Jvantspijker og Felixx.

Vegtenging milli Úlfarsárdals og Reynisvatnsás

Með framkvæmdinni er í fyrsta sinn bein vegtenging milli íbúðahverfanna í Úlfarsárdal og Reynisvatnsás

Ný akbrú yfir Úlfarsá var formlega tekin í notkun 20. apríl síðastliðinn en á síðasta ári voru Úlfarsárbraut og Fellsvegur lengdir og tengdir saman með brú yfir Úlfarsá. Þessi ný akvegur verður meginaðkoman að hinu nýja íþróttasvæði Fram og þeirri starfsemi sem fyrirhugað er að byggja upp við Úlfarsbraut.

Á þessu ári er svo ráðgert að leggja göngustig neðst í Úlfarsárdal frá Dalskóla, í gegnum íþróttasvæði Fram og upp í íbúðahverfið í Reynisvatnsási með göngubrú yfir Úlfarsá. Gert er ráð fyrir að þeim framkvæmdum ljúki í sumarlok.

Vefur

Íslensku vefverðlaunin

Heimasíða hverfisSKIPULAGS Reykjavíkur hefur vakið athygli fyrir glæsilega hönnun en vefurinn var nýlega tilnefndur til tveggja virta verðlauna sem veitt eru fyrir slíka vefi. Í janúar var vefurinn tilnefndur til Íslensku vefverðlaunanna 2015 í flokki opinberra vefa. Vefverðlaunin eru uppskeruhátíð vefiðnaðarins, haldin með það að markmiði að efla hann, verðlauna bestu vefina og hvetja þá sem starfa á þessum vettvangi til dádá. Nokkru síðar var

vefurinn svo tilnefndur til Lúðursins, íslensku auglýsingaverðlaunanna í flokki vefauglýsinga, sem veitt voru við hátíðlega athöfn þann 4. mars s.l.

Á heimasíðu hverfisSKIPULAGSINS má finna upplýsingar um allt sem tengist vinnu við hverfisSKIPULAG Reykjavíkur en vinna er nú í gangi fyrir borgarhlutana Árbæ, Breiðholt, Háaleiti-Bústaði og Hlíðar.

Vefurinn er hannaður af Brandenburg og þökkum við þeim fyrir frábært samstarf og glæsilega hönnun.

www.hverfisSKIPULAG.is

HverfisSKIPULAG
Reykjavíkurborgar

Ný skipulagsáætlun fyrir hverfi Reykjavíkur

Núna um verkefnið

Sláðu inn heimilisfang til að sjá skipulag...

Árbær		Breiðholt	
Hlíðar		Háaleiti - Bústaði	

Sumargötur

1. maí – 1. október verður mannlífinu gefið aukið pláss í miðborginni.

Eftirfarandi götum hefur verið breytt í sumargötur: Pósthússtræti við Kirkjustræti, Laugavegi frá Vatnsstíg að gatnamótum Bankastrætis og Þingholtsstrætis og Skólavörðustíg frá Bergstaðastræti.

Reykjavíkurborg

sumargotur@reykjavik.is

Umhverfis- og
skipulagssvið
Reykjavíkurborgar

www.reykjavik.is/usk
[www.borgarvefsja.
reykjavik.is/skipulagssja/](http://www.borgarvefsja.reykjavik.is/skipulagssja/)

Borgartúni 12–14
105 Reykjavík
Sími: 411–1111
skipulag@reykjavik.is

Ábyrgðarmaður:
Ólöf Örvarsdóttir

Ritstjórar:
Björn Ingi Edvardsson
Elinborg Ragnarsdóttir
Gunnar Hersveinn Sigursteinsson
Halldóra Hrólfsdóttir

Hönnun og umbrot:
Vinnustofa Atla Hilmarssonar

Reykjavíkurborg

Prentun: Prentmet –
Svansvottuð prentsmiðja

Forsiðumynd: María Kristveig
Dagsdóttir og Nadia Sif Vale
Ljósmyndari: Elinborg Ragnarsdóttir